

Rad Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine u svjetlu prakse Suda Bosne i Hercegovine u razdoblja svibanj-prosinac 2022. godine

U svim etapama izbornih aktivnosti koje je poduzelo Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine u razdoblja od svibnja do prosinca 2022. godine sudionici u izbornom procesu su podnosili prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine za zaštitu izbornih prava. Temeljem odredbi Izbornog zakona BiH¹ zaštitu izbornog prava osiguravaju izborna povjerenstva (općinska izborna povjerenstva, gradska izborna povjerenstva, Izorno povjerenstvo Brčko distrikta BiH, Središnje izorno povjerenstvo BiH) i Apelacijsko odjeljenje Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH). Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propiše Središnje izorno povjerenstvo BiH. Izorno povjerenstvo u svojoj općini/gradu/distriktu ima prvostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i Apelacijskom odjeljenju Suda BiH. Središnje izorno povjerenstvo BiH ima drugostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje o uložnim žalbama na odluke svih izbornih povjerenstava.

Središnje izorno povjerenstvo BiH ima i prvostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH (**Mediji u izornoj kampanji**), koje je učinio politički subjekt i

- **Povrede iz članka 7.3 stavak (1) točka 3) i 7) Izbornog zakona BiH** – sprječavanje novinara da obavljaju svoj posao sukladno pravilima profesije i izbornim pravilima; korištenje govora mržnje, i/ili objavljivanje ili uporabe slika, simbola, audio i videozapisa, SMS poruka, internet-komunikacije, društvenih mreža i mobilnih aplikacija ili drugih materijala koji mogu tako djelovati i
- **Povrede iz članka 7.3 stavak (2)** – lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata ili neovisnog kandidata kao i zlouporaba zakonskog prava na sudjelovanje u radu biračkog odbora u ime jednog političkog subjekta protivno odredbi članka 2.19 Izbornog zakona BiH i to fiktivnim predstavljanjem u ime političkog subjekta kojem je mjesto u biračkom odboru pripalo sa ciljem pogodovanja drugom političkom subjektu kojem to mjesto u biračkom odboru nije pripalo. Ova zabrana primjenjuje se i na članove biračkog odbora i
- **Povrede članka 7.4 stavak (1) točka 3) Izbornog zakona BiH** koji se odnosi na korištenje domaćih i međunarodnih sredstava komunikacije s ciljem utjecaja na birače.

¹ Izborni zakon Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22 i 67/22)

Apelacijsko odjeljenje Suda BiH mjerodavno je da rješava po žalbama na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Žalbe se podnose Apelacijskom odjeljenju Suda BiH u roku od dva dana od dana prijema odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Žalba se podnosi putem Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a Apelacijsko odjeljenje Suda BiH dužno je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

U razdoblju svibanj-prosinac 2022. godine Apelacijskom odjeljenju Suda BiH ukupno je izjavljeno 467 žalbi, od kojih je Sud BiH 392 žalbe odbio kao neutemeljene; 21 odbacio kao nepravodobnu; 29 odbacio kao nedopuštene; 18 žalbi uvažio; 4 žalbe djelomice uvažio; utvrđen je jedan (1) odustanak od žalbe; a jednu (1) žalbu je Središnje izborno povjerenstvo BiH riješilo kroz odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine i odbijen je jedan (1) zahtjev za poništenje naredbe kao neutemeljen, što u procentu iznosi da je 96% odluka Središnjeg izbornog povjerenstva BiH potvrđeno.

Pregled sudske prakse po kategorijama

Najveći broj žalbi izjavljenih Sudu BiH se odnosio na registraciju birača za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine (294), zatim slijede žalbe za lažno predstavljanje (24); imovinske kartone izabranih dužnosnika (23); posredne izbore (16); kršenje Zakona o financiranju političkih stranaka (15); imenovanje članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava (15); izborna šutnja (13); kršenje članka 16.14 Izbornog zakona BiH - kampanja u medijima (11); zahtjevi za ponovno brojanje (8); po 7 žalbi je izjavljeno na Odluku o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. i korištenje javnih sredstava i resursa; drugostupanjska mjerodavnost SIP BiH (6); govor mržnje (5); po tri žalbe se odnose na – prigovori na ponovno brojanje; žalbe na Odluku o I izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022.; žalbe na Dopunsku odluku o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022.; zahtjev za ocjenu ustavnosti i žalbe na naredbu o ponovnom brojanju za razinu predsjednik i dopredsjednici Republike Srpske; prestanak mandata te ovjeru prijave političkog subjekta; zatim kandidacijske liste (2); i po jedna žalba je izjavljena na opoziv načelnika, ovjeru kandidacijske liste i pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe.

Žalbe koje je Apelacijsko odjeljenje Suda BiH uvažilo odnose se na: lažno predstavljanje (7 žalbi); posredne izbore (4); korištenje javnih sredstava i resursa (2); imenovanje članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava (2); Imovinski kartoni (1) i pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe (1). Predmetna oblast koja se odnosi na “lažno predstavljanje” i “korištenje javnih sredstava i resursa” je uvedena izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH koje je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu proglasio 02. 10. 2022. godine i tek sada se uspostavlja nova praksa u izbornom sustavu.

Odbijanje upisa u Središnji birački popis za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine Na odluke SIP BiH o odbijanju upisa u Središnji birački popis za glasovanje

izvan Bosne i Hercegovine izjavljene su 294 žalbe, od čega je Sud BiH 257 žalbi odbio, 17 odbacio kao nepravodobne, a 20 žalbi odbacio kao nedopuštene, što znači da su sve odluke SIP BiH iz ove oblasti potvrđene.

Ovjera prijava političkih subjekata – Na odluke SIP BiH o ovjeri prijave političkog subjekta izjavljene su 3 žalbe. Sud BiH je 2 žalbe odbio kao neutemeljene, a 1 žalbu odbacio kao nepravodobnu.

Kandidacijske liste – Na odluke SIP BiH koje su se odnosile na kandidacijske liste izjavljene su 2 žalbe koje je Sud BiH odbio kao neutemeljene.

Ovjera kandidacijske liste – Na odluku SIP BiH u vezi sa ovjerom kandidacijske liste izjavljena je 1 žalba koju je Sud BiH odbio kao neutemeljenu.

Pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe – Sud BiH je uvažio žalbu na Odluku SIP BiH koja se odnosila na pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe.

Imenovanje članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava – Na odluke o imenovanju članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava podneseno je 15 žalbi Sudu BiH, od čega je Sud BiH 8 žalbi odbio kao neutemeljene, 5 odbacio kao nedopuštene i 2 žalbe uvažio.

Lažno predstavljanje – Na odluke koje se odnose na lažno predstavljanje izjavljene su 24 žalbe Sudu BiH, od čega je Sud BiH 17 žalbi odbio kao neutemeljene i 7 uvažio.

Kršenje odredbi Izbornog zakona BiH u vezi sa izbornom šutnjom – Na Odluke SIP BiH koje se odnose na kršenje odredbi Izbornog zakona BiH u vezi sa izbornom šutnjom Sudu BiH je izjavljeno 13 žalbi, od kojih je 12 odbijeno kao neutemeljene, a jedna (1) žalba je odbačena kao nedopuštena.

Kršenja članka 16.14 Izbornog zakona BiH – Na odluke SIP BiH u vezi sa kršenjem članka 16.14 Izbornog zakona BiH, koji se odnosi na vođenje izborne kampanje u medijima, izjavljeno je 11 žalbi Sudu BiH, od kojih je 8 odbijeno kao neutemeljene, a 3 su djelomice uvažene.

Zlouporaba javnih sredstava i resursa – Na Odluke SIP BiH zbog zlouporabe javnih sredstava i resursa izjavljeno je 7 žalbi Sudu BiH, od čega je 5 odbačeno kao neutemeljene, a 2 žalbe su uvažene.

Govor mržnje – Na odluke SIP BiH koje se odnose na govor mržnje izjavljeno je 5 žalbi, od čega je Sud BiH 4 žalbe odbio kao neutemeljene, a jednu (1) uvažio.

Drugostupanjska mjerodavnost SIP BiH – Na odluke SIP BiH koje se odnose na drugostupanjsku mjerodavnost SIP BiH Sudu BiH je izjavljeno 6 žalbi koje su odbijene kao neutemeljene.

Utvrđivanje i objava rezultata Općih izbora 2022. godine

Na **Odluku o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine** podneseno je ukupno 7 žalbi, od čega je Sud BiH 6 žalbi odbio kao neutemeljene, a jednu (1) je SIP BiH riješila kroz Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine.

Na **Odluku o I izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine** Sudu BiH su podnesene 3 žalbe, od čega su 2 odbijene kao neutemeljene, a jedna (1) odbačena kao nedopuštena.

Zahtjevi za ocjenu zakonitosti i žalba na Naredbu o ponovnom brojanju glasačkih listića za razinu predsjednik i dopredsjednici Republike Srpske – Na naredbu za ponovno brojanje glasova za razinu predsjednik i dopredsjednici Republike Srpske i ispravku naredbe žalbu Sudu BiH je izjavio politički subjekt Stranka nezavisnih socijaldemokrata – SNSD. Sud BiH je to rješenjem odbacio 28. 10. 2022. godine. Pored toga, Stranka nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je uputila zahtjev za ocjenu zakonitosti predmetne naredbe i njezino poništenje, i odgodu izvršenja osporenog spisa. Sud BiH je svojim rješenjem od 26. 10. 2022. godine odbio zahtjev za odgodu izvršenja osporenog spisa, a presudom od 01. 11. 2022. godine odbio je zahtjev za poništenje predmetne naredbe i konstatirao da je zahtjev za ocjenu zakonitosti predmetne naredbe neutemeljen.

Na **Dopunsku odluku o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine** izjavljene su 3 žalbe Sudu BiH, od kojih je Sud BiH 2 žalbe odbio kao neutemeljene i jednu (1) žalbu odbacio kao nedopuštenu.

Zahtjevi za ponovno brojanje – Na odluke SIP BiH u vezi sa zahtjevom za ponovno brojanje Sudu BiH je izjavljeno 8 žalbi, od čega je 7 odbijeno kao neutemeljene, a jedna (1) žalba odbačena kao nepravodobna.

Prigovori na ponovo brojanje – Sudu BiH su podnesena i tri prigovora na Odluke SIP BiH na ponovno brojanje, od čega je Sud BiH sva tri prigovora odbio kao neutemeljena.

Posredni izbori – Na Odluke SIP BiH koje se odnose na posredne izbore izjavljeno je 16 žalbi Sudu BiH, od čega je 11 žalbi odbijeno kao neutemeljene, u jednom slučaju je utvrđen odustanak od žalbe, a 4 žalbe je Sud BiH uvažio.

Opoziv načelnika – Po pitanju odluke SIP BiH koja su se odnosile na opoziv načelnika izjavljena je jedna žalba Sudu BiH koja je odbijena kao neutemeljena.

Prestanak mandata – Na odluke SIP BiH u vezi sa prestankom mandata izjavljene su 3 žalbe koje je Sud BiH odbio kao neutemeljene.

Imovinski kartoni – Na odluke u vezi sa nedostavljanjem imovinskih kartona izabranih dužnosnika Sudu BiH su izjavljene 23 žalbe, od čega je Sud BiH 19 žalbi odbio kao neutemeljene, 2 odbacio kao nepravodobne, jednu (1) odbacio kao nedopuštenu, a jednu žalbu je uvažio.

Kršnja Zakona o financiranju političkih stranaka – Na odluke SIP BiH u vezi sa kršenjem Zakona o financiranju političkih stranaka ukupno je izjavljeno 15 žalbi Sudu BiH, od čega je 14 žalbi Sud BiH odbio kao neutemeljene i jednu žalbu djelomice uvažio.

Pregled žalbi podnesenih Sudu BiH u razdoblja svibanj-prosinac 2022. godine po kategorijama

Kategorija	Broj žalbi	Sud BiH riješio	% Odluka SIP BiH potvrđenih od Suda BiH
Odbijanje upisa u Središnji birački popis (SBP) za glasovanje izvan BiH	294	257-odbio kao neutemeljene 17-odbacio kao nepravodobne 20-odbacio kao nedopuštene	100%
Kampanja – članak 16.14 Izbornog zakona BiH	11	8-odbio kao neutemeljene 3-djelomice uvažio	100%
Lažno predstavljanje	24	17-odbio kao neutemeljene 7- uvažio	71%
Korištenje javnih sredstava i resursa	7	5-odbio kao neutemeljene 2- uvažio	71%
Izborna šutnja	13	12-odbio kao neutemeljene 1- odbacio kao nedopuštenu	100%
Govor mržnje	5	4-odbio kao neutemeljene 1- uvažio	80%
Drugostupanjska mjerodavnost SIP BiH	6	6-odbio kao neutemeljene	100%
Zahtjevi za ponovno brojanje	8	7-odbio kao neutemeljene 1- odbacio kao nepravodobnu	100%
Prigovori na ponovno brojanje	3	3-odbio kao neutemeljene	100%

Kategorija	Broj žalbi	Sud BiH riješio	% Odluka SIP BiH potvrđenih od Suda BiH
Žalbe na Odluku o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine	7	6-odbio kao neutemeljene 1- SIP BiH riješio kroz Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine	100%
Žalbe na Odluku o I izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine	3	2-odbio kao neutemeljene 1- odbacio kao nedopuštenu	100%
Žalbe na Dopunsku Odluku o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine	3	2-odbio kao neutemeljene 1- odbacio kao nedopuštenu	100%
Zahtjev za ocjenu zakonitosti i žalba na naredbu o ponovnom brojanju – za razinu predsjednik i dopredsjednici Republike Srpske	3	2-odbio kao neutemeljene 1- Odbija se zahtjev za poništenje naredbe kao neutemeljen	100%
Kršenje Zakona o financiranju političkih stranaka	15	14-odbio kao neutemeljene 1- djelomice uvažio	100%
Imenovanje općinskih/gradskih izbornih povjerenstava (OIP/GIP)	15	8-odbio kao neutemeljene 5-odbacio kao nedopuštene 2- uvažio	87%
Posredni izbori	16	11-odbio kao neutemeljene 4- uvažio 1-utvrđen odustanak od žalbe	75%
Imovinski kartoni	23	19-odbio kao neutemeljene 1- uvažio 1-odbacio kao nedopuštenu 2-odbacio kao nepravodobne	96%
Kandidacijske liste	2	2-odbio kao neutemeljene	100%
Opoziv načelnika	1	1-odbio kao neutemeljenu	100%
Ovjera kandidacijske liste	1	1-odbio kao neutemeljenu	100%
Prestanak mandata	3	3-odbio kao neutemeljene	100%
Ovjera prijave	3	2-odbio kao neutemeljene 1-odbacio kao nepravodobnu	100%
Pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe	1	1- uvažio	0%
UKUPNO	467	392-odbio kao neutemeljene 21-odbacio kao nepravodobnu 29-odbacio kao nedopuštene 4-djelomice uvažio 1-utvrđen odustanak od žalbe 1- SIP BiH riješio kroz Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi rezultata Općih izbora 2022. godine 1- Odbija se zahtjev za poništenje naredbe kao neutemeljen 18-uvažio	96%

Sarajevo, 18.01.2023. godine